

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗЕМЛЕРОБСТВА, АГРОХІМІЇ ТА ҐРУНТОЗНАВСТВА**

	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи наукових досліджень» Галузь знань – Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність – Н4 «Лісове господарство» Освітньо-професійна програма – «Лісове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	4
Форма контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Профайл викладача 	<p>Карпук Леся Михайлівна Посада: професор кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук https://scholar.google.com/citations?user=GwX6lZkAAAAJ&hl=ru https://orcid.org/0000-0002-2303-7899 Робоче місце: навчальний корпус № 1 (пл. Соборна, 8/1), 51 ауд. (кафедра землеробства, агрохімії та ґрунтознавства). E-mail: lesia.karpuk@btsau.edu.ua</p>
Опис дисципліни	<p>Вивчення курсу передбачає опанування методів наукових досліджень, ознайомлення з елементами методики проведення польових й лабораторних досліджень у лісовому господарстві, етапами планування наукових досліджень, технікою закладання та супроводу лісівничих дослідів, ведення документації й звітності. Особлива увага приділяється формуванню у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо кількісного визначення забезпечення лісових екосистем основними екологічними факторами, їх впливу на ріст, розвиток та стійкість деревостанів, а також оптимізації умов середовища для підвищення продуктивності та стабільності лісових насаджень.</p>
Передумови для вивчення дисципліни	<p>Вибіркова ОК «Основи наукових досліджень» спрямована на формування у здобувачів здатності до наукового моніторингу стану лісових екосистем шляхом опанування методики планування та проведення лісівничих досліджень, виконання статистичної обробки отриманих результатів, їх наукової інтерпретації, а також підготовки обґрунтованого наукового звіту та кваліфікаційної роботи з урахуванням вимог академічної доброчесності.</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою освітньої компоненти є ознайомлення здобувачів з основними положеннями організації наукових досліджень у лісовому господарстві, надання теоретичних знань та формування професійних умінь, необхідних для здійснення дослідницької роботи в лісівництві. Акцент робиться на розвитку логіки наукового і творчого мислення, набутті практичних навичок з планування, закладання та проведення лісівничих досліджень, аналізу та інтерпретації результатів, статистичної обробки даних, встановлення закономірностей впливу екологічних і антропогенних чинників на ріст, розвиток і продуктивність лісових насаджень, а також прийняття обґрунтованих рішень для ефективного управління лісовими екосистемами.</p>
Формат дисципліни	<p>Для денної форми навчання – формат face-to-face із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків</p>

<p>Компетентності згідно з Стандартом вищої освіти</p>	<p>КК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природним зональним умовам.</p> <p>ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ФК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.</p> <p>ФК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.</p> <p>ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
<p>Програмні результати навчання згідно з Стандартом вищої освіти</p>	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН 9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.</p> <p>ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади наукових досліджень у лісівництві</p> <p>Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Наука як рушійна сила розвитку суспільства та лісового господарства. Організація наукової діяльності в галузі лісівництва. Класифікація лісівничих наук.</p> <p>Тема 1.2. Наукові дослідження як інструмент вирішення галузевих проблем. Методологія та структура наукового пошуку в лісовому господарстві.</p> <p>Змістовий модуль 2. Методологічні основи науково-дослідної діяльності</p> <p>Тема 2.1. Основи методології наукової діяльності. Теоретичні та прикладні засади організації досліджень у лісовому господарстві.</p> <p>Тема 2.2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень: джерела лісівничої інформації, використання довідкової, бібліографічної та електронної бази даних.</p> <p>Змістовий модуль 3. Польові та камеральні дослідження у лісовому господарстві</p> <p>Тема 3.1. Загальні принципи організації наукового експерименту. Види лісівничих дослідів: польові, модельні, моніторингові та їх застосування.</p> <p>Тема 3.2. Планування дослідів: постановка мети, формулювання гіпотез, вибір факторів. Розміщення варіантів та дослідних ділянок у лісових умовах. Реплікація, варіантність, випадковість.</p> <p>Змістовий модуль 4. Завершення дослідницької роботи та наукова комунікація</p>

	<p>Тема 4.1. Узагальнення результатів дослідження. Оформлення матеріалів, обґрунтування висновків, оцінка ефективності запропонованих рішень. Практичне впровадження результатів у лісгосподарську практику.</p> <p>Тема 4.2. Форми звітності результатів наукових досліджень. Підготовка наукових статей, тез, постерів. Основи академічної доброчесності та вимоги до оформлення наукових публікацій.</p>
Методи навчання	Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; виконання практичних та науково-дослідних завдань індивідуально або в групах; доповіді; презентації; есе.
Політика курсу	<ul style="list-style-type: none"> • Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача. • Порухення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання — підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного та рубіжного контролю і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, рубіжний контроль – 40. • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://salo.li/6179576
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика досліджень агроєкосистем / Карпук Л.М., Рожков А.О., Шох С.С., Філіпова Л.М., Павліченко А.А., Кубрак С.М., Шубенко Л.А., Глеваський В.І., Тітаренко О.С.; за ред. Л.М. Карпук. Біла Церква, 2024. 256 с. <i>Бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства</i>; Методика досліджень агроєкосистем 2024 БНАУ 1.pdf 2. Писаренко П. В., Гудзь В. П. Основи наукових досліджень у лісовому господарстві. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 296 с.. https://surl.li/axbikb 3. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 278 с. https://surl.li/esylnt 4. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/425969.pdf 5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. http://www.infolibrarv.com.ua/books-book-96.html 6. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково–дослідницької діяльності. Підручник, К., Знання–Прес. 2002. 295 с. https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Sheyko_2002_295.pdf 7. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2016. 260 с. http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/2558 8. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2017. 448 с. https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/danylyan-o.g.-dzoban-o.p.-2017-organizacziya-ta-metodologiya-naukovyh-doslidzen.pdf <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» /Науково–практичний коментар під ред. Міністра освіти і науки України / Кременя В.Г. К. 2002. 322 с.

2. Закон України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Закон України «Про інформацію» // Голос України 1992. 23 лист.

4. Закон України «Про інформацію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

Інформаційні ресурси

1. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) . URL: <http://lib.znau.edu.ua>.

2. Репозитарій Білоцерківського НАУ: <https://rep.btsau.edu.ua/>.

3. Доступ до системи дистанційної освіти Moodle URL: <https://teach.btsau.net.ua/>